

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 209.

V Ljubljani, v četrtek 13. septembra 1894.

Letnik XXII.

Shod dolenj. katol. polit. društva pri Treh Farah.

(Dalje.)

Za njim se je oglašil vodja in poslanec Povše ter razpravljal o preosnovi davkov; iz njegovega govora posnemljemo sledeče:

Že leta 1877 je tedanja vlada predložila načrt za preosnovo davkov in vpeljavo novega osebnega prihodninskega davka. Podlaga temu načrtu je bila, da bi iz te preosnove izvirajoči večji dohodki vsi bili v prid državni blagajnici in zato se tudi v državnem zboru ni našla večina, ki bi temu pritrdila. Sedanje vlade načrt pa stoji na podlagi, da se bodo iz novega osebnega davka prihajajoči zneski vsi le v to porabili, da se znižajo sedaj res skoro neznosni realni davki, to so zemljiški, hišno-razredni, hišno-najemninski in obrtni ter da se jeden del teh tudi deželam prepusti. To pa daje celi stvari drugo prijaznije lice in zato je želeli, da se preosnova davkov uresniči, ker skrajni čas je že, da se bogati krogi pritegnejo k višjemu obdačenju, ker so v to zmožni, revni pa, ki komaj vsakdanji kruh za-se in svoje težko prislužijo, razbremenijo. Sedanji čas je resen in socialne razmere morajo slehernega previdnega državnika siliti na to, da se to izvrši. Naš obrtni ali tako zvani patentni davek je star, še iz leta 1812. Za takratne obrtne razmere, ko so platno tkali v domačih malih tkalnicah, železo izdelovali, kovali žebelje v domačih malih kovačijah, ko niti naši tedanji predniki sanjali niso o velikanskih današnjih tovarnah, v katerih na stotine ljudij dela le jednemu v prid, so bili oni davčni razredi primerni, od katerih je najvišji poznal le svoto 1550 gld. A

sodaj pač ni ta razred primeren velikanskim obrtnijam.

Zato je ne le pravo, ampak skrajni čas, da se preosnuje. Po vladnem načrtu se bo vredil obrtni davek na podlagi sedanje svote iz obrtnega in dohodarskega davka in posebne komisije bodo določevale, koliko bo plačeval obrtnega davka jeden ali drugi obrtnik.

Sedaj je davčna oblast privzela dva zaupnika, ki sta bila nepoznata in odmeril se je prihodninski davek. Po novem bo to vršila komisija, sestavljena iz polovice od vlade imenovanih in iz druge polovice od obrtnikov izvoljenih članov. Te komisije bodo smele res potrebne, revne male obrtnike za dotično leto popolnoma oprostiti davka, če bo obrtnik prosil in dokazal, da so ga zadele posebne nezgode, zgube, bolezni itd. Tudi bo razpoložen zapisnik v občinskem uradu, v katerem bo zapisan sleherni obrtnik, obrt in koliko se mu je odmerilo davka; to bode služilo v javno kontrolo.

Na novo pobiral se bo tudi tako zvani rentni davek, to je davek od dohodkov iz obrestij od kapitalov, naloženih na posojila ali v hranilnicah itd. In prav je to! Koliko treba truda in skrbi, da se dobi primernih obrestij n. pr. recimo od 20.000 gld., s katerimi se je nakupil kdo kmetijo, in če je slaba letina, niti vinarja se ne dobi, ker troški za obdelovanje stanejo več, kakor dohodki. Nasprotno pa so marsikateri taki upniki, ki izposodijo teh 20.000 gld. na visoke obresti. Kapital je zagotovljen, ker je vknjižen, in obresti mora dolžnik spraviti skupaj, če še tako težko, kapitalist pa mirno poseda po mestu in kavarnah ter se kratkočasi brez truda živeč. Ali ni več kakor umestno, da se tudi ta pritegne, da

od svojih prelahko dobljenih dohodkov nekaj davkov plača. Da pa se reveži, ki štedijo in hranijo kaj malega, oprosté, je poseben paragraf, ki male vloge do 500 gld. oprošča rentnega davka.

Osebnemu davku pa bodo podvrženi vsi oni, ki imajo po odbitih vseh troških (davkih, obrestih za dolgove, popravilih itd.) vsaj 600 gld. čistega prihodka. Sedaj živi mnogo bogatinov-milijonarjev po mestih, ki niti vinarja davka ne plačujejo. Treba jih je torej pritegniti k davkoplačevanju in zato odobrujemo povsem, da bode osebni davek progresiven, to je, da bo treba pri 600 gld. le pol odstotka, pri 100.000 gld. pa 5 odstotkov davka plačevati. Prav je, kdor more in zmore, ta naj plača, revež pa tudi od 600 gld. svojega pol odstotka težje plača, kakor milijonar svojih 5 odstotkov, ko dobiva pol stotisoč goldinarjev na leto.

Vlada je izračunala, da bo novi osebni davek prinašal do 25 milijonov in upati smemo, da bo vlada našla vse skrite bogatine. Iz teh dohodkov znižal se bo zemljiški in hišni davek za 12½ odstotka, obrtni pa za 25 odstotkov. Upati je, da se sprejme v postavo novega davka tudi določba, da bodo vsi oni mali posestniki, ki se živijo le iz kmetije in kojih čisti katastralni prinos ne presega 300 gld., izvzeti iz novega davka, na kar bodo kmetijski zastopniki z vso odločnostjo delovali. (Živahna pohvala.)

Shod nemških katolikov v Koloniji.

Po širnem svetu vre in kipi, zbirajo se črni oblaki, oznanujoč bližajočo se nevihto. Pené se valovi socialnega gibanja, države so oborožene do

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

XXVII.

Ali je res tako težko, ponižati se, spoznati se grešnikom? Ali ni morda res, da v obče izgubimo z budalostmi čas svoje mladosti in mesto da bi z vsemi svojimi močmi delali na to, da bi napredovali v dobrem, delamo večinoma le na to, da nazadujemo? Gotovo so izjeme; a odkrito povem, da se te ne tičejo moje osebe. Tudi ne vidim zasluge v tem, da sem nezadovoljen sam sabo: kadar daje luč več dima od sebe kot svitlobe, ni treba mnogo odkritosrčnosti, ko se pove, da ne gori, kakor bi morala.

Da, ko sem se opazoval z vso mogočo mirnostjo uma, brez poniževanja samega sebe in ozkovednosti pretirancev, spredel sem, da sem zaslužil kazen božjo. Neki notranji glas dejal mi je: Take kazni moraš trpeti, ako ne radi tega, pa jih moraš radi onega; za to so, da te pripeljejo zopet k onemu, ki je popolnoma in v kojega posnemanje so ljudje poklicani, kolikor ga posnemati morejo z omejenimi svojimi močmi.

Iz kacega razloga smel bi se pritoževati, da se mi zde nekateri ljudje malovredni in nekoji drugi krivični, da so mi zaprte posvetne ugodnosti, da moramo hirati v ječi ali pa umreti na vislicah,

ko sem moral samega sebe obdolževati sto in sto krivic zoper Boga?

Skušal sem, vtisniti si v svoje srce taka pravična in tako gorko občutena premišljevanja: posledica tega bilo je spoznanje, da moram biti dosleden in da moram po njih vravnati svoje življenje in da se to ne more zgoditi, ako ne hvalim sklepov božjih, ako jih ne ljubim, ako v sebi ne vgonobim vsakega pohlepa, ki bi jim nasprotoval.

Da bi pri svojem sklepu ostal tem trdnejši, sklenil sem, da si od sedaj naprej razložim pridno vse svoje občutke s tem, da jih napišem. Težko je to bilo, ker mi je sodišče, dovolivši mi pisalno orodje poštevalo liste in mi prepovedalo raztrgati jih, pridržaje si pravico, preiskavati, kaj da sem počel z njimi. Ker mi je torej nedostajalo papirja, uporabil sem nedolžno zvijačo ter vgladil s koščekom stekla neobdelano mizo, kojo sem imel, na to pa sem potem vsak dan pisal dolga razmišljanja, tikajoča se dolžnostij ljudij sploh, posebno pa sam svojih.

Ne pretiram, ako povem, da so mi bile tako uporabljene ure mnogokrat kaj prijetne, ako sem prav trpel mnogo, ker sem vsled silne vročine sopel le težko in so mi komarji povzročevali s svojim pikanjem grozne bolečine. Da sem to pikanje malo omejil, prisiljen sem bil, navzlic tolikej vročini dobro zaviti glavo in noge in pisati ne samo z rokavicami na rokah, ampak tudi z ovzvano roko, da niso prišli komarji za srajco.

Ta moja razmotrivanja imela so bolj obliko životopisa. Popisal sem vse dobro in slabo, kar se je bilo rodilo v meni od mojih mladih dnij sem, govore sam s sabo in trudé se, odstraniti vsak dvom, vrejujoč — bolje kakor sem mogel — svoje misli o vsakej stvari.

Ko je bila popisana vsa porabljava mizina plošča, prebiral sem in prebiral, premišljeval uže premišljevano, nazadnje pa sem se vender (mnogokrat kaj nerad) odločil ter iztrgal vse s steklom in tako sem ploščo zopet vsposobil, da sem mogel zopet pisati na njo svoje misli.

Nadaljeval sem torej svojo povest, mnogokrat prekinjeno s premišljevanji vsakovrstnimi, razmotrivanjem sedaj te sedaj one točke iz metafizike, morale, politike, vere; ko pa je bila popisana zopet vsa plošča, prebiral sem in prebiral, potem pa izbrisaval.

Ker nisem hotel imeti nikacega uzroka, ki bi me oviral, smejati se samemu sebi, popisal sem s priprosto natančnostjo vse, česar sem se spominjal iz življenja svojega in svoje misli; ker pa sem vedel, da lahko pride kedo pogledat, pisal sem posebno pisavo, to je z zamenjavanjem črk in skrajšanjem, kojemu sem bil kaj vajen. Vendar ni prišel nikdo pregledat in nikdo ni opazil, kako dobro sem preganjal oni tako žalostni čas. Kadar sem slišal, da čuvaj ali kedo drugi odpira duri, pregrnil sem mizo s pogrinjalom, na to pa postavil črnilnik in dovoljenih mi pet koscev papirja.

(Dalje sledi.)

skrajne meje, nevera ošabna vzdiga glavo, kupčija in trgovina gre rakovo pot. V tacih časih je gotovo umestno in potrebno, da se zbirajo resni možje v posvete:

„Kje je rešitev in pomoč?“ S tem vprašanjem se veže ono Pilatovo: „Kje je resnica?“

Najhujše zlo sedanjega časa so socijalne prekucijske težnje in iz narodnega načela izviraajoče sovraštvo mej narodih. Ako se utrgajo ti črni oblaki, imamo revolucijo in vojsko.

Socijalno vprašanje pa ne more postati nevarno ondi, kjer vlada duh pravega krščanstva. Cerkev uči in sviri reveže: ne želi in ne jemlje tujega blaga, a ob enem pa jih tudi vsodbuja, da si v vsemi dovoljenimi in poštenimi sredstvi skušajo zboljšati svoje materijalno stanje.

Cerkev brani posest, toda zahteva tudi, da se zlato tele ne moli, temveč stopi in služi idealnim namenom v blagor človeštva.

Cerkev ne pobija kapitala, to je bogastva, temveč kapitalizem, ki se redi sebično in požrešno ob delu in trudu drugih. Cerkev uliva olje sprave in miru na valove nasprotja med bogatimi in reveži, tolaži žalostna in potrta srca, opominja in meči okamenela in ledena.

Cerkev pa tudi blaži nasprotja med posameznimi narodi; ona je mednarodna, ker z jednako ljubeznijo objema vse narode na širni zemlji. Vendar pa prizna v vsem obsegu veliki pomen kulturnega življenja posameznih narodov, vsak narod uči v njegovem jeziku, váruje in brani njegove svetinje in posebnosti, tudi proti volji onih, ki hočejo med mejnimi koli vse narode spraviti pod jeden klobuk. Cerkev pač ne goji narodnega šovinizma, kajti ona je vesoljna in Kristus ni odrešil le jednega naroda, temveč je On odrešenik sveta, ki ne dela razločka med Nemci in Slovani, Francozi in Italijani.

Cerkev ukazuje pokorščino vsakojaki oblasti, ki je od Boga. „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu pa, kar je božjega“. Vlado pa opominja, da ničesar ne ukazujejo, kar je proti božjim zapovedim, kar je krivica in greh. Tako se váruje vladarska oblast.

Ako ima cerkev v svojem poklicu proste roke, more izvrševati veliko svojo nalogo. Pred 19 stoletji je padlo semensko zrno v galilejska tla, vzrastlo je velikansko drevo, ki se vedno pomisja, poganja cvet in rodi sad — dela krščanskega usmiljenja. Bili so časi žalostni in tužni, ko so spali ljudje. Vzdrabili so se, šli so na delo s pogumom in zavestjo, da sveta in pravična stvar mora zmagati, da se zjasni in razprše oblaki nevarnosti za vse človeštvo.

S to nado in s takim pogumom se nemški katoliki zbirajo že 41 let na raznih krajih nemške države.

Letos koncem avgusta so zborovali v Koloniji ob Renu; zbralo se jih je nad 3500 vseh stanov in vseh pokrajin.

In čemu poročamo mi o tem shodu? Kaj nam do tega, če se v nemškem mestu zbirajo nemški možje? Ti niso prišli v posvete, kako bi zatrl narodnega nasprotnika na zahodu ali vzhodu, bili so resni možje, cvet svojega naroda, ki so prišli razpravljati in pojašnjevati ne le ona vprašanja, ki se tičejo njihove domovine in države; na vrsti so bila tudi svetovna vprašanja, za katere se zanima vsakdo, ki želi srečo in zadovoljnost tudi svojemu rodu.

Zakaj so potrebni in koristni taki shodi? Na to vprašanje je odgovoril predsednik dr. Orterer v prvi javni seji rekoč: „Zakaj smo tukaj? Enoindesetdeseta izkušnja nam odgovarja, toda ljudje zunaj si ubijajo glave s tem vprašanjem. Naj le nam prepušče te skrbi. Mi si hočemo ogledati svojo armado, poznati svoje vodje. Ali hočemo boje? Da in ne! Mi še toliko vidimo, česar nečemo, in mnogo česar nimamo; imeti hočemo zopet, kar so nam vzeli, če je nasprotnikom všeč ali ne, mi hočemo nazaj cerkvene redove in dobili jih bomo še to stoletje. Nekaj jih že imamo, in to smo mi, jaz tudi. (Dr. Orterer je neduhovnik in gimnazijski ravnatelj v Eichstättu. Ali koga polije kurja polt? Op. pis.)

Tukaj smo, da zahtevamo papežu njegove pravice, da se zopet postavi na jstarejši prestol sveta.

Tukaj smo, da zahtevamo krščansko šolo. Dokler so sedanje šolske razmere, uporabljali bomo vsa postavna sredstva, da jih zboljšamo. Nadaljevati hočemo boj za krščansko šolo, dokler ateizma, brezverstva, ne izženemo iz naših šol.

Naša zastava je križ, ono znamenje, s katerim se je krščanstvo bojevalo proti staremu paganstvu in se mora tudi proti novemu. Na to znamenje se oziramo v svojem boju, nam sveti ona luč, na katero mora upirati z ljubeznijo in spoštovanjem svoje oči vsakteri katolik, luč, ki naj nas vodi na širnem in težavnem polju socijalnega vprašanja.

O priliki podamo svojim čitateljem glavne misli važnejših govorov. △

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. septembra.

Ogerski kalvinci onostran Dunave so nekako jako pomirljivi postali. Te dni zboruje v Budimpešti njih cerkveni konvent pod predsedstvom vrhovskega prokuratorja Tisze in superintendenta Pappa. Položili so pri tej priliki temeljni kamen za novo višjo gimnazijo in superintendent Papp je imel govor, v katerem je priporočal mir mej raznimi veroizpovedanji. Tako je govoril tisti Papp, ki je prvi napovedal boj proti katolikom. Kalvincem seveda ne ugaja, da se katoličani gibljejo proti vladni cerkveni politiki, ki je njih delo. Radi bi, da bi sedaj bilo lepo mirno, da se proticerkveni zakoni ložje vpeljejo v življenje in vkoreninijo. To bode pa ostalo le pri Pappovih željah, kajti katoliška strauka bode že še nadaljevala borbo in ne bode kalvincev vprašala za dovoljenje.

Nemčije. Iz Nemčije prihaja zopet novica, ki gotovo mnogokateroga ni razveselila. Ta novica je pa prav za prav čisto nekaj navadnega, v Nemčiji mislijo pomnožiti troške za mornarico. Vedno stara pesem. To leto je treba nekaj za vojsko, drugo leto zopet za mornarico, to se že dolgo ponavlja. Nas v Avstriji bi to malo brigalo, da redno kmalu za tem ne pride naš vojni minister s podobnimi zahtevami, češ, Avstrija ne sme ostati za svojo zaveznico. Pomnožilo se bode mornarsko osebje, to je število pomorščakov, častnikov, kadetov in mornarskih inženjerjev. Koliko milijonov bode potrebno za to pomnoženje, o tem se sedaj še molči, to bode še le pojasnil budget za drugo leto. Do tedaj bodo pa razni vladni listi dokazovali potrebo takega pomnoženja in v najérnejših barvah slikali nevarnost, ki preti državi, če se ne dovoli obremenjenje.

Socijalizem v Nemčiji. V Nemčiji se je jela prikazovati neka jako nevarna prikazen. Mej ženskami jel se je nenavadno širiti socijalizem. To se je videlo pri pogrebu socijalistinje Neže Wabnitz. Na njen grob so somišljenice položile mnogobrojno vencev. To oživljenje socijalizma mej ženskami opaža se od lani, ko je bilo jako veliko žensk na socijalističnem shodu v Koloniji. V vladnih krogih že ta prikazen napravlja skrbi. Od žensk je odvisno odgoja prihodnjega rodu. Če matere vzgoje svoje otroke v sovraštvu do višjih stanov, utegne to postati nevarno za vlado. Nobena šola ne bode mogla popraviti, kar bode domača vzgoja zakrivila. Naposled pa zaide v veliki meri socijalizem mej vojake in država se nanje zanašati ne bode mogla.

Virtemberski socijalni demokratje so za bodoče deželnozborske volitve priobčili že jako obširen program. Zahtevali bodo v parlamentu, da se odpravi gorenja zbornica, volilna pravica razširi na vse osebe, ki so spolnile 20 let, vpeljejo proporcionalne volitve in ljudsko glasovanje, kakor je v Švici, da se prizna narodu pravica, da bode predlagal zakone, da se vravnajo uradniške razmere in vpeljejo enostavnejša uprava, da se odpravijo vsi davki na živila, vpelje brezplačni pouk v vseh učilnicah, poskrbi za brezplačno zdravljenje in pogrebe in ponižajo tarifi na železnici in pa poštnina. Nekateri stvari so pač jako dobre v tem programu, sicer pa za jedenkrat predaleč sega. Tudi se je bati, da bi se baš kmetijski stan še huje obremenil, ako bi se vse to izvelo. Odpali bi državi mnogi dohodki in nastali novi troški in za vse to bi pa bilo potrebno novih davkov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. septembra.

(Duhovne vaje za učitelje in skrbi „Slov. N.“) „N. Fr. Presse“ je že speljala včerajšnji „Narod“ na led; ta list želi namreč zvedeti od „Slovenca“, „v kakšnem jeziku imajo prav te dni slovenski gg. učitelji in učiteljice duhovne vaje, katere vodi nemški jezuit“. Seveda ne more pri tem „Narod“ zatajiti svoje narave, da ne bi govoril o „Slovenčevih“ Vihingih, o pobeljenih grobovih in kar je

sploh takih žlahtnih narodno naprednih stokrat pogrehtih in premetih public. Resnici na ljubo konstatujemo, da je duhovne vaje vodil nemški jezuit P. Leininger, toda Nemeč, ki se je precej dobro privadil slovenskega jezika v malo letih, kar biva v Ljubljani; ta gospod je pozdravil učitelje v lepem nagovoru v slovenskem jeziku, naglašajoč, da tudi on ljubi slovenski jezik in da se ga zato tudi marljivo uči ter da zato tudi v tem jeziku ogovarja učitelje. Ker pa se vendar ložje izraža v svojem materinem jeziku, zato naj mu oprosté, ako bode večinoma nemški govoril, vse druge duhovne vaje pa se bodo v kapeli vršile v slovenskem jeziku. — Toliko o stvari. Sploh pa bi „Narod“, čegar somišljeniki vladajo v ljubljanskem mestnem zboru, ne smel biti v tem oziru tako občutljiv, dokler in njegovi pristaji, torej pristni radikaleci, govore pri sejah v mestni dvorani — nemški!

(Pričetek šol.) Na tukajšnji realki se bode vršilo vpisavanje za prvi razred dne 16., za ostale razrede dne 17. t. m. Isto velja za nižjo gimnazijo v Ljubljani. Na novo meški gimnaziji se bodo učenci za prvi razred sprejemali dne 15. in 16. t. m. Na tukajšnji obrtni šoli se prične šolsko leto 18. t. m.

(Za vinorejce.) Prihodnjo pomlad se bodo iz državnih trtic na Nižje avstrijskem, Štajarskem, Kranjskem in Primorskem oddajale raznovrstne trte, in sicer, ključič po 6 gld. 1000 komadov, vkoreninčene trte po 10 gld. 1000 komadov. Izjemoma se bodo trte oddajale brezplačno.

(Iz Črnega Vrha.) V soboto zjutraj na Malega Šmarna dan je bila slana, ki je naredila mnogo škode pri fižolu, ajdi in drugih pridelkih. V nedeljo zjutraj dne 9. t. m. je bil na Javorniku celó sneg. — Bridko zgubo obžaluje črnovška fara. Odšel je na svoje novo mesto v Ljubljano naš obče članski kapelan g. Alojzij Stroj. Bil je goreč gospod, vnet za vse dobro. Po njegovem prizadevanju se je ustanovila v Črnem Vrhu Marijina bratovščina, ki obeta mnogo sadu. Za odhodnico je zapel pevski zbor tukajšnjega gasilnega društva priljubljenemu gospodu nekatere mišne pesmi.

(Iz Dobropolj.) Načelnik železniške postaje v Dobropoljah, g. J. Celofiga, ki je bil radi svoje prijaznosti in postrežljivosti obče priljubljen in spoštovan, prestavljen je na postajo Domžale. Ondotni načelnik pa pride na njegovo mesto.

(Imenovanje.) Mestnim župnikom v Beljaku je imenovan č. g. Iv. Plešucnik, župnik in dekan v Trgu.

(Slovensko gledališče.) V pondeljek bila je glavna skušnja za prvo predstavo bližajoče se sezone. Igrali bodo žaloigro „Kralj Ljudovik XI.“, ki nam kaže zadnje ure z Bogom in svetom razpalega človeka. Režija je v spretnih rokah g. F. Igra je izvrstno naučena. Sploh je upati, da bode ta sezona lep napredek slov. gledališča tudi kar se tiče drame.

(Premovanje konj) v Ribnici se je vršilo 7. t. m. Za kobile z žrebeti so dobili premije: Jurij Poje iz Zajčjega Vrha 35 gld., I. Rigler iz Prapreč 20 gld., J. Mihič iz Koflerjev 15 gld., Al. Šober iz Nemškevasi 15 gld. Za mlade kobile: M. Krainer iz Zeljn 25 gld., I. Gode iz Gor. Ložin 20 gld. I. Mihič iz Koflerjev 15 gld. Za žrebete: B. Kovačič iz Sodrašice in K. Zalokar iz Strug po 10 gld., A. Šober iz Nemškevasi, A. Tanko iz Goričevasi, A. Žužek iz Jakičevega in A. Arko iz Ribnice sreberne svetinje. — Dne 10. se je vršilo premovanje v Št. Jerneju. Za kobile z žrebeti so dobili: I. Stroj in Ostroga 35 gld., Fr. Krhin 20 gld., A. Pečnik z Gradišča, A. Krhin z Gor. Gradišča in Fr. Starič iz Rakovnika po 15 gld., I. Vrtačič s Prstavnice, I. Globelnic iz Starevasi in A. Barborič iz Čadreža sreberne svetinje. Za mlade kobile: I. Stroj in Ostroga 25 gld., Fr. Gorenjec iz Malenc 20 gld., Fr. Fabijan iz Sp. Gradišča 15 gld., A. Prijatelj iz Rakovnika in Fr. Krhin sreberni svetinji. Za žrebete: A. Barborič iz Čadreža 15 gld., A. Kolarič iz Slinovec, A. Prijatelj iz Rakovnika in Fr. Jordan iz Malenc po 10 gld., Jos. Globelnic iz Starevasi, Fr. Colarič in M. Repselj iz Št. Jakoba sreberne svetinje.

(Tržaške šole.) Iz Trsta: Trst ima po zadnji štetvi (leta 1890) 147.466 prebivalcev; mej temi je 5000 židov, 1600 protestantov, 1400 razkolnikov in skoraj vsi drugi so katoličani. Pri tem pa imajo tu židje svojo veliko židovsko šolo, kateri načeluje sam prejasni veliki rabinec; celó neka ulica „via delle scuole israelitiche“ naznanja vsacemu, da je za žide dovolj preskrbljeno. Evangeljski in

helveti imajo svojo združeno versko šolo, ki jo vodi luteranski pastor Medicus. Razkolni Grki imajo tudi svojo šolo; ravno tako razkolni Srbi. In katoličani? Katoliških šol, pristopnih brezplačno, je samo jedna laška za deklice, „Arciducchessa Stefania“, ki jo vodijo benediktinke, in naša slovenska družba sv. Cirila in Metoda. Po drugih šolah vlada mej- ali bolje brezverstvo. Nobenega krščanskega znaka ne trpi židovsko laško gospodarstvo; križ je odstranjen iz šolskih sob; židje so mej učitelji katoliške mladine. — Ali je potem čudno, če zatirajo uboge Slovence? Če nima mestna uprava nobenega strahu pred Bogom, ali naj ga ima pred nami?

(„Slovensko Alojzijevišče“ v Gorici) naznanja starišem, da na vladnici bode vpisovanje dne 14. in 15. t. m. onih učencev, ki so dosedaj vže bili na goriški c. kr. vladnici. Novih učencev sprejem pa bode dne 17. in 18. septembra. Čč. duhovščino prosimo, naj blagovoljno vročijo prošnje starišem in naj je opozorijo na vpisavanje. Tudi naj prineso novo došli dečki seboj: Krstni in ubožni list.

(Porotno zasedanje) začelo se je v Celovcu dne 10. t. m. in traja do 17. sept. Pred porotnike pride 14 hudodelcev in sicer 4 radi posilstva, 3 radi umora, 2 radi goljufije, 2 radi izneverjenja v službi, 2 radi kraje in urednik „D. allg. Ztg.“-e Otič zbog razžaljenja časti. Tožita ga notar Čebulj iz Beljaka in Oroszy iz Borovelj.

(Podružnični shodi na Koroškem.) Podružnica za Beljak in okolico zboruje dne 23. sept. na Dravi. Govoril bode med drugim g. Deu iz Ljubljane o živinoreji. — Dne 16. t. m. zboruje podružnica za Haber in okolico v Selu pri Podkraosu.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 2. do 8. t. m. je v ljubljanski mestni občini bilo 14 rojenih in 22 jih je pa umrlo. Umrlo je 1 za legarjem, 4 za jetiko, 3 za vnetjem sopilnih organov, 5 za želodčnim katarom, 3 vsled mrtvouda, 2 za starostno oslabelostjo in 4 za različnimi. Mej umrlimi je bilo 6 tujcev in 8 iz zavodov. Zbolel je 1 za legarjem in 2 za grizo.

(Pobegnula) sta 10. t. m. na Jesenicah prisilna delavca Avguštin Andreollo s Tirolskega in Josip Zappel iz Trsta. Včera zjutraj pa jo je popihal od tukajšnje prisilnice prisilni delavec Anton Matjašič iz Božškovega na Belokranjskem.

(„Vrtec“.) Opozarjamo na današnji inserat g. Ivane Tomšič. Dvojno dobro delo stori, kdor si naroči „Vrtec“ iz prejšnjih let: mladini preskrbi dobrega berila, blagi g. vdovi pokojnega vrednika pa nakloni malo pomoč, katere potrebuje pri vzgoji svojih še nedoraslih otrok. Kdor hoče spopolniti šolsko ali domačo knjižnico, ima zdaj najlepšo priliko, ker nekaterih letnikov, kakor čujemo, ni več v velikem številu na razpolago.

(Cirkus Henry) je bil sinoči zopet dobro obiskan, vse točke so se izvajale na občno zadovoljnost, posebno so ugajali šaljivi klovni.

Društva.

(„Slavčeva“ vrtna veselica) vršila se bode v nedeljo dne 16. t. m. na Koslerjevem vrtu. Kegljanje za dobitke se prične v nedeljo zjutraj ob 9. uri ter traja do 9. ure zvečer. Ta veselica je bila prvotno določena na 2. septembra, in sicer v pokritje stroškov naraslih pri desetletnici, ker pa ni bila vojaška godba na razpolago, jo je moral odbor preložiti na 16. t. m., to pa zaradi tega, ker je bil vrt pri Koslerju za 8. in 9. ter 23. t. m. že oddan. To v pojasnilo, ker kondira ta veselica že z dvema drugima.

(Vabilo k besedi,) katero priredé novo-meški akademiki v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Novem Mestu dne 15. septembra t. l. v prostorih Narodnega doma. — Koncert: 1. A. Dvořák: „Slovanski plesi VII“, svirate četrtoonočno na glasoviriu gospici E. Dev in Z. Vavpotič. 2. M. pl. Farkaš: „Vienac hrvatskih narodnih napjeva“, udarna tamburaški zbor. 3. A. Reisinger: „Pesen“, dvospov za dva soprana, pejeta gospici I. Vidic in M. Mahora. spremnja na glasoviriu g. I. Hladnik. 4. St. Katkič: „S Bogom more“, hrvatska narodna pesem, bračslo, svira g. M. pl. Sladović, spremnja tamburaški zbor. 5. M. pl. Farkaš: a) „Ruska narodna pesen“, b) „Alla stella confidente“, bračslo, svira g. M. pl. Sladović, spremnja na glasoviriu gospici E. Dev. — Igra: „Očka so rekli, da ja!“ Giurma v jednem dejanju. Iz francoskega prevedl Fr. Končan. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 30 kr., sedež 50 kr. — Sedeži se prodajajo dva dni pred besedo od 11. do 12. ure v čitalnici in zvečer pri blagajni. — Gledé na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

Narodno gospodarstvo.

Zopet kos zemlje — tujcu v roke.

„Slovenčevim“ čitateljem so dobro znane žalostne razmere na našem goratem Gorenjskem. Protestantovski baron bivši Buttermilch, kranjska-nemška obrtnijska družba, dunajski žid Múhr popisovali so se s svojimi nameni že na dolgo in široko. Toda še nova nemška sila prikazala se je zadnji čas v naši mrzli Švici prav gori pod sneženim Triglavom. Tudi ta čisto nova prikazen na slovenski zemlji je „Slovenčevim“ čitateljem vže davno znana, znana iz znane zemljiške špekulacije ob potoku vode Bistrice nad Mojstrano. Pred kakimi tremi leti je bilo. „Slovenec“ je takrat jasno in nepristransko dokazal, kje je pravica, navajal je tudi večinoma vse akte tičoče se tovarne, vendar nova prikazen, gosp. Pius Amann je zmagal dasi po dolgi in trnjevi poti nekaj zato, ker so ga vlekle kvišku višje moči, nekaj pa tudi zato, ker so kmete ostrašili veliki stroški in pa dolgi nemški akti, kateri so dohajali teden na teden iz nemške Radovljice. Tu bi bilo pač treba, da bi kmetje djali plug in brano v kot in vedno in vedno le z nemškimi akti hodili od Poncija do Pilata. In tako je prišlo, da so se pobotali tisti nengnani nasprotniki nemško-liberalnega kapitalizma z gosp. Pijem Amannom ter vzeli ga medse za svojega soseda, hoče ž njim živeti v miru in slogi. Slovenec je pač dobra dušica. Vendar, če pomoliš le en prst, zagradi te za celo roko, pravi pregovor. Ko so se ti neupogljivi kmetje z omenjenim g. fabrikantom pravdali, vedel je ta gospod, kake može ima nasproti sebi, zato se je pa tudi njegov klobuček marsikaterikrat kar sam od sebe vzdignil pred njimi in marsikatera draga smodka izletela je iz njegovega žepa mej kmečke zobe. Obljuboval je, da bo dal zaslužka domačim ljudem, tujcem pa le za silo, da namerava svojo tovarno svojim otrokom postaviti, da ne bo nikakoršne „kompanije pri tem podjetju“ i. t. d. Pa kako je prišlo vse drugače, res prav tako, kakor je nekdanj „Slovenec“ pisal. Dela dobivali so večinoma tujci, le najnižje in najceneje domačini. Ali je morda g. Amannu lastnega kapitala zmanjkalo ali kali, da je dobil tovarišev, tako da zdaj zapovedujejo pri tem podjetju že tudi protestant Hartman ali kali je in neki Beinkoffer, za katerega pa ne vemo, kakošne vere in kakošnega rodu je, ker krstnega lista še nismo ne videli, ne brali. In tako imamo prav lepo mejeversko družbo tu gori pod starim Triglavom. Hej vi gospodje deli v Ljubljani, kje je tista vaša beseda, da pri tem podjetju nikdar nobene družbe ne bo. Tu vidimo pač, koliko se imamo mi na moške besede zanašati. Vendar k stvari! Gospod Pius Amann se je na posestvo, katero je kupil poprej od občine Dovje za ubogih 800 gld. intabuliral menda, kakor je bilo slišati za 100.000 gld. Vendar kje je bil še kak velik fabrikant z izgovori v zadregi? Odgovoril je na začudeno vprašanje tujec podjetnik, da je pač kupil tudi od obrtnijske družbe stare fužine, dalje par travnikov, par gozdov in neko kajžo tik pota. Seveda pota si je mož menda tudi drago zaračunal in tako je že precej menj manjkalo do onih 100.000 gld. Ze se vsiplje v novi tovarni cement in izvaža ali nevarnost je, če pride kak konkurent. Dovška občina ima namreč še cel hrib krede v svoji lasti in vodno moč tudi. Zato je mož sklical 30. junija letošnjega leta komisijo v Mojstrano. Prišel je k omenjeni komisiji gospod okrajni glavlar radovljiški. Tukaj se je zopet g. Amann razkorachil pred dovškimi občani, ker mu niso hoteli za borih 300 gld. prepustiti skupnega sveta in vodne moči, da bi kake četrt ure od svoje tovarne napeljal vodo na neko svojo novo podjetje. Sploh se misli, da mož s tem le hoče odpraviti kacega novega konkurenta od sebe, ker ravno tam, kjer hoče on odpeljati vodo, je edini prostor pripraven za kako novo podjetje. Vodna moč Bistrice je velika, in kreda blizu; torej kakor nalašč za cement. Vsi posestniki iz Dovjega in Mojstrane se pa temu jednoglasno protivijo. Prvič izgubi oni hrib, ki ima toliko krede v sebi popolno vrednost, potem je pa tudi nevarno zaradi vode, katero hoče napeljati g. Amann, zlasti ker bi lahko s tem kako deževno jesen poplaval več hiš v Mojstrani. Saj je že tista njegova pot čez vodo Bistrice, katero je napravil v lani — ali s komisijo ali brez komisije, ne vemo — jako nevarna o času povodnji. So pa tudi tiste vodne uravnave, katere je deželna in občina Dovje ob Savi in Bistrici napravila zaradi tega v nevarnosti; zato je upati, da bo tudi deželni odbor stopil na noge in rekel katero vmes.

Ko so se torej dovški in mojstranski posestniki

tako odločno uprli zoper novo napeljavo vode, tedaj se oglasi g. okrajni glavlar, češ da voda je javna in da ima on kot glavlar vodne moči ali napeljavo voda dovoljevati posebuo velikim tovarnarjem, od katerih se sme pričakovati obilen dobiček za navadno gospodarstvo. Tukaj se mora reči zagotovo, da od te Amannove tovarne ni nikakoršnega dobička za narodno gospodarstvo, ker kolikor ima in je imel delavcev Amann, so bili večinoma le tujci, katere je plačal po 1.50, do 3 tudi 4 gld., domačih delavcev je zmiraj le prav malo in so bili plačani po 65, 70, 80, 90 kr., le malo kateri je imel 1 gold. na dan. To je pač lepo narodno gospodarstvo ako se vse tujcem Bavarcem in Lahom in drugim tlači v žep. Gospod glavlar zopet stopi po konci, rekoč, da vse nebo nič pomagalo, če ne dajo posestniki skupnega sveta prostovoljno za ponujano ceno, bodejo ga morali dati; on izvolil bode dva izvedenca, ta dva cenita svet, in ta cena se posestnikom plača, pa je konec.

Vendar posestniki so oporekali, češ, da že zaradi vode se ne morejo prisiliti k takemu koraku, ker novi jez, katerega hoče napraviti g. Amann, kake četrt ure od Mojstrane bi bil ob času dežja zelo nevaren vasi. Tako se je komisija končala v občno nezadovoljnost kmeta domačina, s kakim izidom, to bode prihodnost pokazala.

Tukaj je zopet vidno, kedo nosi prepir v naše mirne občine, kako se skrbi za narodno gospodarstvo, zlasti za fabrikanta, kateri mora vse precej imeti. Naj bi pogledali od zgoraj tudi nekoliko hūdournike na Gorenjskem. Gorenjec.

Telegrami.

Kolera.

Dunaj, 13. septembra. Poslednjih 24 ur jih je v Bukovini 14 zbolelo in 9 umrlo za kolero, v Galiciji pa 158 zbolelo in 101 umrl.

Berlin, 13. septembra. Od 3. do 10. septembra jih je v Nemčiji 36 zbolelo in 13 umrlo za kolero.

Japonci in Kitajci.

Yokohama, 12. septembra. Japonski cesar (mikado) pojde v četrtek v spremstvu ministrov v Kirofino, kamor se premesti glavni stan. Ker se časopisi hudo cenzurirajo in tuji dopisniki ne puste na bojišče, ni dobiti avtentičnih poročil. Celo zasebna poročila je težko dobiti. Brzjavni in poštni promet je v rokah vlade.

Tokio, 13. septembra. Mej Korejo in Japanom se je sklenila neka pogodba, katera ima namen Koreji pridobiti samostojnost in pospeševati skupne koristi s tem, da se preženo Kitajci. Koreja se zaveže, da dovoli japonskim četam vse olajšave. Pogodba tako dolgo velja, dokler traja vojska s Kitajcem.

Dunaj, 13. septembra. „Wiener Ztg.“ objavlja, da je cesar podelil šleškemu deželnemu predsedniku Jägru povodom njegovega umirovljenja v priznanje zvestega in marljivega službovanja komturni križ Fran Josipovega reda z zvezdo in imenoval namestniškega podpredsednika v Pragi, grofa Coudenhoveja, deželnim predsednikom v Šleziji.

Dunaj, 13. septembra. Grof Kalnoky je odpotoval k delegacijam v Budimpešto. Dokler se ne povrne, ga nadomestuje drugi sekijski načelnik grof Welsersheimb.

Levov, 13. septembra. Gališka kmetijska družba je včera praznovala petdesetletnico svojega obstanka. Došlo je bilo mnogo zastopnikov avstrijskih in inozemskih društev. Grof Kwilecki je sporočil pozdrave poznanjske kmetijske družbe, Strusezkiewicz pa pozdravi poljedelskega ministra grofa Falkenhayna. Župnik Hordinski se je zahvalil, da da so se pritegnili rusinski kmetje in grško-katoliška duhovščina v družbo, od katere pričakuje povzdigo vrednosti zemljišč. Brzjavno sta častitala Chlumecky in Zalesky.

Levov, 13. septembra. Včera se je začel kongres rudninskih tehnikov. Prišlo je več Poljakov, Nemcev, Belgijcev in Francozov ter jeden Šved.

Budimpešta, 13. septembra. Ogerska vlada je sklenila resolucije higieničnega kon-

gresa sporočiti vladam ki so bile pri kongresu zastopane, da jih po možnosti izvedó.

Dunaj, 13. septembra. Dopoludne se je v cerkvi sv. Stefana slovesno odkril spomenik osvobojenja Dunaja iz turške stiske 1683 v prisotnosti cesarja, nadvojvoda grofa Kalnokyja, ministerskega predsednika kneza Windischgrätzja, več ministrov, nuncijsa Agliardija, namestnika, mnogobrojnih dvornih in državnih dostojanstvenikov, župana in občinskih svetnikov. Po odkritju je opravil kardinal Gruscha Te Deum. Cesar je izrekel priznanje kiparju Hellmerju.

Balassa-Gyarmat, 13. septembra. Cesar bo dne 17. t. m. ogledal napravo mosta čez Dunavo pri Nagy-Marosu poleg Kiss-Marosa, potem pa odpotoval v neograški komitat. Na meji bode veliki župan grof Ludvik Degenfeld vladarja pozdravil na čelu oblasti, potem se pa pelje cesar v Balassa-Gyarmat. Nadvojvoda Josip se zaradi slabega zdravja manevrov ne udeleži. Nadvojvoda Albrecht pride dne 14. t. m. v Gran-Nano.

Swinemünde, 13. septembra. Nadvojvoda Karol Štefan in pruski princ Albreht sta včeraj vkupe semkaj prišla in bila slovesno vsprejeta.

Berlin, 13. septembra. Včeraj dopoldne je bil prof. Helmholtza pogreb. Načelnik civilne cesarske pisarne Lucanus je zastopal cesarja.

Hamburg, 13. septembra. Ko se je cesar peljal s kolodvora severne železnice v Schönbrunn, je nekdo vrgel prošnjo mu v voz. V prošnji pravi, da je bil pri novacenu izvrgen, da pa vendar prosi, naj bi ga vzeli v vojake. Cesar se je dalje peljal. Prošnjika so prijeli, ali so ga izpustili, ko je povedal ime.

Belgrad, 13. septembra. Napad na kraljevi vlak ni resničen. Ko se je kralj vozil iz Niša, so igrajoči pastirji metali kamenje na vlak, a škode niso napravili nobene. Vedel pa tudi ni nobeden, da se vozi kralj.

Rim, 13. septembra. Tribune poroča, da je papeževa žandermerija na vatikanskem vrtu blizu papeževga bivališča prijela dva človeka, ki sta bežala. Beže sta od sebe vrgla

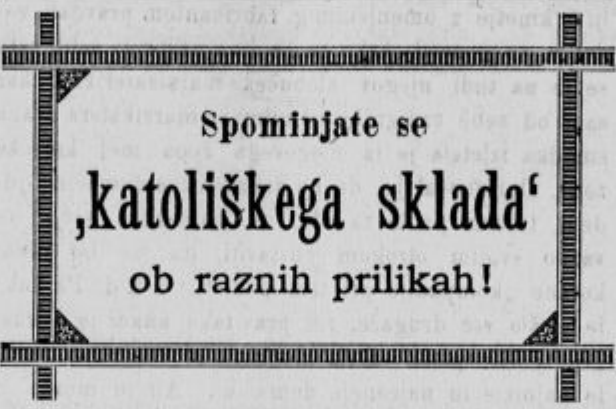
orožje. Papeževa žandermerija ju je izročila italijanski policiji, ki pa hoče, da bi vsa stvar ostala tiho.

Rim, 13. septembra. Peter Tanlongo, sin bivšega ravnatelja rimske banke, je danes predložil sodišču poravnavno pogodbo, v kateri ponuja upnikom 15 odstotkov.

Odesa, 13. septembra. Poročila iz Batuma potrjujejo, da se ondu delajo priprave za prevoz 38. vojaške divizije na ladijah v Odeso, in se potem, kakor se govori, pošlje na zapadno mejo v Bobrinsk, kjer ostane kot stalna garnizija.

London, 13. septembra. Truplo grofa Pariškega se je v Weybridgu v prisotnosti princev, grofinje Pariške, kraljice portugalske, danske princesinje Waldemar in princesinje Helene Orleanske položilo v grob. Vojvoda Orleanski je sprejel več Francozov in naglašal svoje pravice, katere bode skušal z vso odločnostjo uveljaviti. — Grof d'Haussonville je odložil zastopstvo rodbine Orleanske. Vojvoda sam prevzame vodstvo stranke in podpiral ga bode svet iz mlajših mož.

London, 13. septembra. Iz Apie se poroča: Ko sta dve vojni ladiji imeli začeti streljati na Aano, so prišli glavarji vstajnikov in izročili orožje ter izrekli, da se Melitou podvržejo. Vojska je končana.

Tuji.

11. septembra.

Pri **Stonu**: Pekarek, Hirsch, Perschak, Dillinger, Stein, Goltmann, Polak, Eder z Dunaja. — Suša iz Senožec. — Mellitzer iz Budimpešte. — Kalab iz Brna. — Metzner, Bussi, Loeb, Krischmann iz Trsta. — Haselsteiner iz Gradca. —

Heinal z Reke. — Skedl iz Pulja. — pl. Franken iz Kranja. — Bauer iz Klosterneuburg a. — Kräutner iz Bolzana. — Fery iz Krfa. — Gross iz Zagorja.

Pri **Maliču**: Baron Schwegel, Pluhaček in Klötzl z Dunaja. — Fröhlich, Wiwegh Berta in Elizabeta iz Prage. — Frankenstein, Keršič iz Zagreba. — Semen z Vrhnike. — Mezzar z Reke. — Czesky, Fischbach, dr. Martinak iz Gradca. — Kalles iz Litomišla. — Zinotti iz Radeč. — Jaklitsch iz Kočevja. — Koy iz Rakeka. — Poženel iz Bistrice. — Perz z Reke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusju			
7. u. sjut.		744.4	5.0	brezv.	megla	
8. u. pop.		741.0	16.2	"	jasno	0.00
9. u. sveč.		739.8	10.6	sl. vzh.	"	

Srednja temperatura 10.6°, za 3.8° pod normalom.

Zahvala.

Udeležinke »duhovnih vaj za učiteljice« dovoljujejo si javljati tem potom najskrenejšo zahvalo vodji duhovnih vaj, prečast. gosp. P. V. Loingerju S. J., za ves preobili trud in lepe nauke, prečast. gosp. prednici č. g. uršulink za najljubnejše nam skazano gostoljubnost, in vsem drugim blagim č. g. uršulinkam za ljubeznjivo postrežljivost.

Bodi torej vsem za gorečnost, trud in ljubezen, katero so nam v obili meri skazali, mili Izveličar plačilo tu in v večnosti!

Hvalne udeležinke duhovnih vaj.

Eksekutivne dražbe.

H. L. W e n c l a, trgovca v Ljubljani, premičnine (380 gld.), deloma vozovi, dne 17. sept. in 1. okt. v Ljubljani.

Uršule Sever (Ambrožovke) iz Kozarjev zarubljena terjatev 1600 gld. dne 19. sept. v Ljubljani.

Iv. T e ž a k a iz Rozalnice št. 6 (terjatev 2623 gld. 98 kr.) posestvo dne 20. sept. in 19. okt. v Metliki.

Jere R a k o v e c iz Ljubljane (Trnovo) hiša (2923 gld.) in pritlikline (5 gld. 60 kr.) dne 15. oktobra (ponovitev) v Ljubljani.

Jos. K a s t e l i c a iz Broz. Dola zemljišče (2015 gld.) dne 23. okt. v Žužemberku.

Upravišтво „Vrtčevo“

se je preselilo

na Sv. Petra cesto štev. 6.

Tu-sem naj se določijo še zaostala naročnina. — Tudi se še dobivajo poprejšnji letniki po znižani ceni in sicer: I. 1877 vez. 1 gld. 80 kr., nevez. 1 gld. 50 kr.; I. 1882 do 1890 a vez. 2 gld., nevez. 1 gld. 70 kr.; I. 1891 do 1893 a vez. 2 gld. 60 kr., nevez. 2 gld. 30 kr.

480 3 - 1

Ivana Tomšič.

Klavir.

V gradu v Radovljici je dobro ohranjen klavir na prodaj za 200 gld. — Adresa: **A. Loger**, Radovljica. 465 3-2

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Cirkus Henry

v Ljubljani, v začetku Lattermannovega drevoreda.

Danes v četrtek dne 13. septembra 1894

elitna predstava.

I. nastop dunajskega salonskega atleta gospoda Ferdinanda Knappa v svojih velikanskih produkcijah. — Čudezni slon Blondin. — Nastop vseh angaževanih močij.

Prvi pot:

Japan ali poletna nočna slavnost v Titibu.

Velik skupni komad z velikim baletom, gimnastiko, postavljanjem in skupljanjem; v petih podobah aranžuje ravnatelj, predstavlja ga kacic 70 oseb. — I. podoba: **Nastop slavnostnih udeležencev**; II. podoba: **odalski ples** baletnih dam; III. podoba: **potpourri vseh slavnostnih udeležencev**; IV. podoba: **japonski ples** (baletne dame in 12 gospodov); V. podoba: **Tableaux vivants**. — **Odhod s slavnostnega prostora.**

Pol ure pred predstavo koncert, katerega izvaja domač orkester.

Jutri v petek dne 14. septembra 1894

High-Life-večer.

Dunajska borza.

Dne 13. septembra.		Dne 12. septembra.			
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 95 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 " 05 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " 75 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " "
Avstrijska zlata renta 4%	125 " 05 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 75 "
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	97 " 85 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 55 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " 40 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " "
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	96 " 85 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 25 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1024 " "	Dunavsko vravnave posojilo l. 1878	107 " 25 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	51 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	370 " "	Posojilo goriškega mesta	" " "	Ljubljanske srečke	24 " 50 "
London vista	124 " "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " 40 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170 " 30 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 85 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gld. st. v.	3280 " "
20 mark	12 " 18 "	Priporitne obveznice državne železnice	222 " "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	490 " "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 87 "	" " južne železnice 3%	158 " 05 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	115 " "
Italijanski bankovci	44 " 95 "	" " južne železnice 5%	128 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75 " "
C. kr. cekini	5 " 88 "	" " dolajnskih železnice 4%	98 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	87 " 75 "
				Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	177 " 75 "
				Papirnih rubljev 100	134 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.